

Ο ΜΥΛΟΣ (ΥΔΡΟΜΥΛΟΣ-ΝΕΡΟΜΥΛΟΣ)

Στο παρόν κεφάλαιο, πρόκειται να αναπτυχθεί το θέμα του μύλου(υδρόμυλου-νερόμυλου) που λειτουργούσε και λειτουργεί αποκλειστικά με τη δύναμη της πτώσεως του νερού και στις επόμενες σειρές και σελίδες θα γράφεται- καταχωρείται <<Ο ΜΥΛΟΣ>> όταν πρόκειται περί ενός ή << ΟΙ ΜΥΛΟΙ>> όταν πρόκειται περί πολλών.

Από την ελεγχθείσα βιβλιογραφία δεν διεπιστώθη μεν η ακριβής χρονολογία και το όνομα του πρώτου ανθρώπου που κατασκεύασε και χρησιμοποίησε υδροκίνητο μύλο, προέκυψε όμως ότι ο μύλος αυτού του είδους , εντοπίστηκε το πρώτον στα ανάκτορα των ΜΙΘΙΔΡΑΤΩΝ που ευρίσκοντο στην πόλη Κάβειρα του Ευξείνου Πόντου.

ΜΥΘΡΙΔΑΤΗΣ ήταν όνομα ηγητόρων των Πάρθων (Λαός Περσικής καταγωγής), οι οποίοι διατέλεσαν Σατράπες –Βασιλείς στην Πέργαμο της Μ.Ασίας και στην περιοχή του Πόντου.

Στον Πόντο βασίλευσαν από το **302** έως το **63π.Χ.**Τελευταίος βασίλευσε ο ΜΙΘΡΙΔΑΤΗΣ ΣΤ' ο Ευπάτωρ ή ΜΕΓΑΣ (**132-63π.Χ**) που το **64** π.Χ νικήθηκε από τον Ρωμαίο στρατηγό Πομπήιο.

Ο Έλληνας περιηγητής, ιστορικός και κυρίως γεωγράφος Στράβων (Αμάσεια Πόντου **64/63** π.Χ, έτος **23** μ/Χ)στον **11^ο** τόμο του **17**τομου έργου του :<<Γεωγραφικά>>, γράφει επί λέξει:<< Εν δε τοις Καβείροις τα βασίλεια ΜΙΘΡΙΔΑΤΟΥ κατασκεύασατο και ο υδραλέτης>> δηλαδή στα Κάβειρα που είναι τα ανάκτορα του ΜΙΘΙΔΡΑΤΗ κατασκευάστηκε ο υδρόμυλος.

Οι Ρωμαίοι κατέλαβαν τα Κάβειρα το **64** π.Χ και τότε γεννήθηκε ο Στράβων, επειδή όμως η πατρίδα του (Αμάσεια) βρισκόταν στην ίδια περιοχή, πιθανολογούμε βασίμως πως όταν άρχισε να ενεργεί έρευνες και να γράφει, επισκέφθηκε τα Κάβειρα , είδε το μύλο ή πληροφορήθηκε περί αυτού και κατεχώρησε το γεγονός στην εργασία του, χωρίς 'λεπτομέρειες ή κάποια σχόλια.

Εκτιμάται ότι οι Ρωμαίοι αντελήφθησαν την αξία της προσφοράς του νερόμυλου στον άνθρωπο και πρέπει να μετέφεραν την τεχνογνωσία , κατασκευές του στην πατρίδα τους αρχικά και σταδιακά σε όλη την αχανή

αυτοκρατορία στην οποία ανήκαν: Η κεντρική και η δυτική Ευρώπη, η Βαλκανική Χερσόνησος, η Μικρά Ασία, η Μέση Ανατολή, ολόκληρη η Βόρειος Αφρική κλπ.

Όπως είναι γνωστό το 330 μ.Χ, η Κωνσταντινούπολη, κατέστη πρωτεύουσα του Ανατολικού τμήματος της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας, σταδιακά απεσχίσθη και πήρε την ονομασία Βυζαντινή αυτοκρατορία. Κατά τον 6^ο αιώνα μ.Χ, όταν Αυτοκράτορας ήταν ο Ιουστινιανός (482 Ταυρήσιον – Δαρδανίας -σήμερα Σκοπίων- ή 565 Μχ Κωνσταντινούπολη), το 529 μ.Χ κατήρησε την Νομοθεσία του Κράτους (στα Λατινικά) και επειδή το ζήτημα “ μύλος’ είχε πλέον ωριμάσει στον αποκληθέντα :Ιουστινιάνειο Κώδικα “ περιέλαβε, στο θέμα Γεωργικός Νόμος, Ειδικές Διατάξεις σχετικές με την λειτουργία των μύλων κλπ. Το 534 έγινε συμπλήρωση-αναθεώρηση της Νομοθεσίας και εγράφη στην ελληνική γλώσσα.

Επίσης προέκυψε με βεβαιότητα ότι οι μύλοι του παρόντος κεφαλαίου, λειτούργησαν παράλληλα με τους χειρόμυλους επί πολλούς αιώνες και εκτιμάται πως αν παραστεί ανάγκη, ενδέχεται να επαναλειτουργήσουν και στο μέλλον.

Η περαιτέρω διερεύνηση του θέματος αυτού, ανήκει μάλλον σε πρόσωπα με ειδικές γνώσεις και ευρύτερο ενδιαφέρον καθόσον ο συντάκτης της παρούσης, εργασίας στερείται αυτών, των ειδικών γνώσεων και ενδιαφέρεται μόνο για τους Γιαννιώτικους μύλους.

Επειδή τα Γιανναίικα από τους αρχαίους χρόνους, μέχρι και σήμερα, ανήκουν σταθερά στην Αρκαδία, δανειζόμεθα από τα Αρκαδικά του περιηγητή και πεζογράφου Πausανία, μέρος μιας παραγράφου αναφερόμενης στην κατασκευή άρτου από τους αρχαίους Αρκάδες εχούσης ως κατωτέρω:<<Μετά δε Νύκτιμον αποθανόντα Αρκάς εξεδέξατο ο Καλλιστώης την αρχήν και τον τε ήμερον καρπόν εισηγάγετο ούτος παρά Τριπτοπόλεμον και την ποιήσιν edίδαξε του άρτου >>κλπ.

Δηλαδή μετά το θάνατο του Νυκτίμου, βασιλιάς έγινε ο Αρκάς, γιος της Καλλιστώς. Αυτός έφερε τους ήμερους καρπούς που πήρε από τον Τριπτοπόλεμο και έδειξε στους ανθρώπους πώς να φτιάχνουν ψωμί.

Σημείωση: Ο Νυκτίμος φέρεται ότι έζησε περί τον 16^ο πΧ αιώνα και να ήταν ο τρίτος βασιλιάς των Αρκάδων(πρώτος πρέπει να ήταν ο Πελασγός και δεύτερος ο Λυκάων).Η Καλλιστώ ήταν αδελφή του Νυκτίμου, ο Αρκάς γιός της (και ανιψιός του Νυκτίμου).

Ο Τριπτοπόλεμος, κατά την Ελληνική μυθολογία, ήταν θεότης σχετιζόμενη με τη διάδοση της καλλιέργειας της γης και σε αυτόν ανέθεσε η Δήμητρα να σπείρει σιτάρι σε όλη την οικουμένη.

Εάν συνδυασθούν τα ανωτέρω με την κοινή λογική, οιοσδήποτε δύναται να ισχυρισθεί, χωρίς τον κίνδυνο να παρεξηγηθεί, ότι το ψωμί που ο Αρκάς δίδαξε στους Αρκάδες να παρασκευάζουν, είχε ως προϋπόθεση την ύπαρξη αλεύρου και η ύπαρξη αυτού προϋπέθετε τη ύπαρξη σιταριού και κάποιου μύλου(χειροκίνητου, ζωοκίνητου, υδροκίνητου, ανεμοκίνητου κλπ).

Φυσικά καμία ένδειξη δεν προκύπτει περί του είδους του μύλου αλέσεως του σιταριού την εποχή αυτή και αυτό μας επιτρέπει να μην αποκλείσωμεν καμία εκδοχή.Με την παρούσα διατύπωση δεν επιχειρείται υποστήριξη της απόψεως ότι οι σημερινοί μύλοι των Γιανναιικών κατασκευάσθηκαν τότε και υπάρχουν μέχρι σήμερα, διότι ο συντάκτης της παρούσης εργασίας, πιστεύει ότι την απάντηση στο ερώτημα αυτό , δικαιούνται και δύνανται να δώσουν μόνον επιστήμονες με ειδικές γνώσεις μετά από επιτόπια εξέταση κάθε μύλου.